

Početna Stranica > ... > Sudski Postupci > Građanski Predmeti > Rokovi Za Provedbu Postupaka > Bulgaria

Rokovi za provedbu postupaka

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Bugarska

1 Koje su vrste rokova važne za građanske postupke?

(A) Izvršavanje prava na sudsku zaštitu subjektivnih materijalnih prava uređeno je zakonski propisanim rokovima zastare i apsolutnim rokovima (kalendarski rokovi).

Rok zastare razdoblje je u kojem nositelj subjektivnog prava može biti neaktivan i po čijem isteku više ne može zatražiti pravnu zaštitu tog prava. Istekom roka zastare ne prestaje samo materijalno pravo, nego i s njim povezano pravo na tužbu i pravo na izvršenje, čime to pravo postaje prirodno pravo (materijalno pravo koje ne podliježe sudskoj zaštiti). Zastara se ne primjenjuje automatski, nego nakon što dužnik podnese prigovor nadležnom sudu ili sudskom izvršitelju.

Pravila o trajanju, prestanku i obustavi rokova zastare utvrđena su Zakonom o obvezama i ugovorima. Za sva potraživanja bez određenih rokova propisan je opći rok zastare od pet godina (članak 110. Zakona o obvezama i ugovorima).

Za tri skupine potraživanja propisan je rok zastare od tri godine (članak 111. Zakona o obvezama i ugovorima):

- potraživanja za naknade za koje nije propisan drugi rok zastare
- potraživanja za odštetu i naknade koje proizlaze iz neizvršenog ugovora
- potraživanja za najam, kamate i ostala periodična plaćanja, kao što su potraživanja za opskrbu toplinskom i električnom energijom, bez obzira na moguća periodična odstupanja u iznosu. Međutim, obročna plaćanja na temelju ugovorâ o bankovnim zajmovima ne smatraju se periodičnim plaćanjima i podliježu standardnom roku zastare.

Rok zastare od tri godine propisan je i za pravo podnošenja zahtjeva za zakonsko poništenje ugovora sklopljenih na temelju pogreške ili onih koji su posljedica prijevare ili prijetnje te ugovora koje su sklopile osobe bez pravne i poslovne sposobnosti ili njihovi zastupnici koji ne ispunjavaju relevantne uvjete.

Rok zastare od godine dana propisan je za pravo na podnošenje zahtjeva za zakonsko poništenje ugovora sklopljenih zbog iznimne potrebe ili očigledno nepovoljnih uvjeta (članak 33. Zakona o obvezama i ugovorima).

Rok zastare od šest mjeseci propisan je za potraživanja koja se odnose na nedostatke u prodaji pokretne imovine odnosno manjkavu izradu u okviru ugovora o proizvodnji, osim kad je riječ o građevinskim radovima za koje se zahtjev likvidira u općem roku od pet godina (članak 265. Zakona o obvezama i ugovorima).

U postupcima izvršenja propisan je rok zastare od dvije godine. Ako vjerovnik u pokrenutom postupku izvršenja ne zatraži poduzimanje mjera izvršenja u roku od dvije godine, postupak izvršenja zaustavlja se *ex lege* na temelju članka 433. stavka 1. točke 8. Zakona o parničnom postupku, a novi rok zastare počinje teći nakon poduzimanja posljednje valjane mjere izvršenja.

Rok zastare počinje teći od trenutka u kojem pravo na tužbu nastaje i može se izvršiti, što ovisi o prirodi predmetnog materijalnog prava. To može biti trenutak u kojem je ugovorna obveza dospjela na plaćanje, trenutak u kojem je počinjen protupravni čin, trenutak u kojem je utvrđen počinitelj protupravnog čina ili

trenutak predaje predmeta na koji se odnosi zahtjev zbog nedostataka itd.

Rok zastare ne može se skratiti ili produžiti suglasnošću stranaka.

Međutim, rok zastare može se obustaviti i prekinuti.

Rok zastare prestaje teći u slučajevima koji su iscrpno navedeni u članku 115. Zakona o obvezama i ugovorima:

- između djece i roditelja, dok roditelji ostvaruju svoja roditeljska prava
- između šticećenika i njihovih skrbnika ili staratelja, za vrijeme trajanja skrbništva ili starateljstva
- između bračnih drugova
- u slučaju potraživanja osoba čijom se imovinom upravlja u skladu sa zakonom ili sudskim nalogom prema upravitelju tijekom trajanja njegova upravljanja
- u slučaju potraživanja naknade pravnih subjekata od njihovih rukovoditelja, dok su predmetni rukovoditelji na svojem položaju
- u slučaju potraživanja maloljetnika i osoba u pritvoru u razdoblju u kojem oni nemaju zakonskog zastupnika ili staratelja i šest mjeseci nakon njegova imenovanja ili nakon prestanka pravne i poslovne nesposobnosti
- ako je pokrenut postupak u pogledu potraživanja.

U tim je slučajevima stranci privremeno i pravno uskraćena sposobnost izvršavanja prava na tužbu. Rok zastare koji je tekao do obustave ostaje na snazi i nastavlja teći nakon što prestanu okolnosti koje su prouzročile obustavu.

Rok zastare obustavlja se u sljedećim slučajevima:

- dužnikovim priznanjem potraživanja
- prijavom potraživanja ili podnošenjem prigovora odnosno podnošenjem zahtjeva za mirenje; međutim, ako potraživanje nije namireno ili zahtjevi iz prigovora nisu ispunjeni, rok zastare ne smatra se prekinutim
- prijavom potraživanja u okviru postupka u slučaju nesolventnosti
- poduzimanjem mjera izvršenja.

U tim slučajevima rok zastare koji je počeo teći u trenutku nastanka prava na tužbu do obustave roka zastare prestaje biti pravno relevantan te počinje teći novi rok zastare. Ako obustava nastupi zbog prijave potraživanja ili podnošenja prigovora, zakonom je propisana još jedna važna posljedica: trajanje novog roka zastare koji započinje nakon obustave roka zastare uvijek je pet godina.

Apsolutni (prekluzivni) rokovi oni su po čijem isteku prestaju sama materijalna prava. Ti rokovi počinju teći od trenutka nastanka subjektivnog prava, a ne od trenutka nastanka prava na tužbu.

Apsolutni rokovi ne mogu se prekinuti ili obustaviti kao rokovi zastare.

Primjenjuje ih sud ili sudski izvršitelj po službenoj dužnosti, što znači da za njihovu zaštitu nije potreban prigovor dužnika. Po isteku apsolutnog roka pokrenuti postupak postaje nedopušten, dok istekom roka zastare (ako je podnesen prigovor) postupak postaje neopravdan.

Takvi prekluzivni rokovi obuhvaćaju: razdoblje od tri mjeseca u kojem vjerovnik ili hipotekarni vjerovnik može podnijeti prigovor ako se osiguranje od odgovornosti isplati vlasniku predmeta, a ne njemu; razdoblje od tri mjeseca u kojem suvlasnik može pokrenuti postupak za kupnju predmeta koji je u suvlasništvu ako je drugi suvlasnik svoj udio prodao trećoj osobi; razdoblje od jedne godine za pokretanje postupka za otkaz darovanja itd.

(B) Rokovi za poduzimanje određenih postupovnih radnji stranaka i suda u okviru postupaka u pogledu potraživanja i postupaka izvršenja propisani su Zakonom o parničnom postupku. Rokovi za poduzimanje postupovnih radnji u postupcima u slučaju nesolventnosti utvrđeni su u Zakonu o trgovini (*Targovski zakon*) odnosno u Zakonu o nesolventnosti banaka (*Zakon za bankovata nesastoyatelnost*) kad je riječ o nesolventnosti banaka, te u drugim posebnim zakonima.

Ako stranke propuste rok, prestaje njihovo pravo na provedbu relevantne postupovne radnje. Ako sud propusti rok određen za postupanje, to nije prepreka naknadnoj provedbi postupovne radnje jer se ona uvijek može provesti. Rokovi utvrđeni za sudove samo su indikativni.

Rokovi u kojima stranke moraju provesti postupovne radnje jesu rokovi koji su propisani zakonom te rokovi koje je odredio sud.

Rokovi koji su propisani zakonom (zakonski rokovi) obuhvaćaju:

- rok za otklanjanje nepravilnosti u tužbenom zahtjevu (tjedan dana od obavijesti upućene stranci na temelju članka 129. stavka 2. Zakona o parničnom postupku, ali sud može utvrditi i dulji rok)
- rok za očitovanje na zahtjev tuženika, za navođenje dokaza, za osporavanje istinitosti dokaza u tužbenom zahtjevu, za podnošenje protuzahajeva, za tuženikovo predstavljanje trećih osoba (sudionika) i pokretanje postupaka protiv njih te za podnošenje prigovora na postupak koji je sud odredio za ispitivanje postupka; taj rok počinje teći od trenutka u kojem je tuženik zaprimio presliku tužbenog zahtjeva te traje mjesec dana ili dva tjedna, ovisno o tomu vodi li se postupak u okviru standardnog postupka ili postupka u pogledu posebnih potraživanja (članak 131. i članak 367. Zakona o parničnom postupku)
- rok u kojem podnositelj zahtjeva može podnijeti dodatni zahtjev u postupku u pogledu trgovačkih sporova – razdoblje od dva tjedna od primitka tuženikova očitovanja (članak 372. Zakona o parničnom postupku)
- rok u kojem se tuženik mora očitovati na dodatni zahtjev u postupku u pogledu trgovačkih sporova – razdoblje od dva tjedna od primitka dodatnog tužbenog zahtjeva (članak 373. Zakona o parničnom postupku)
- rok za podnošenje žalbe protiv presuda suda – razdoblje od dva tjedna od dostave presude stranci (članak 259. Zakona o parničnom postupku)
- rok u kojem se druga stranka može očitovati na žalbu i podnijeti protužalbu – razdoblje od dva tjedna od primitka primjerka žalbe (članak 263. Zakona o parničnom postupku)
- rok za kasacijsku žalbu protiv presuda suda – razdoblje od jednog mjeseca od dostave presude stranci (članak 283. Zakona o parničnom postupku)
- rok za podnošenje žalbe protiv presuda suda – razdoblje od jednog tjedna od njezine dostave stranci, a ako su te presude donesene na sudskoj raspravi kojoj je stranka prisustvovala, rok počinje teći od datuma rasprave (članak 275. Zakona o parničnom postupku)
- rok za podnošenje zahtjeva za poništenje izvršene odluke – razdoblje od tri mjeseca od nastanka razloga za njezino poništenje (članak 305. Zakona o parničnom postupku)
- rok u kojem stranka može zatražiti razrješenje suca – na prvoj raspravi nakon nastanka razloga za razrješenje ili nakon što je stranka saznala za postojanje tog razloga (članak 23. Zakona o parničnom postupku)
- rok u kojem stranka može podnijeti prigovor zbog nepostojanja isključive nadležnosti – do završetka postupka u drugom stupnju (članak 119. Zakona o parničnom postupku)
- rok u kojem stranka može podnijeti prigovor zbog nepostojanja mjesne nadležnosti u skladu s mjestom gdje se nalazi nekretnina – do završetka sudske istrage u prvom stupnju (članak 119. Zakona o parničnom postupku), a u svim ostalim slučajevima povrede pravila o mjesnoj nadležnosti prigovor može podnijeti isključivo tuženik u roku za očitovanje na zahtjev (članak 119. Zakona o parničnom postupku); u potrošačkim sporovima i tužbama koje oštećena osoba pokreće protiv osiguravatelja, jamstvenog fonda (*Garantsionen fond*) i državnog ureda bugarskih osiguravatelja motornih vozila (*Natsionalno byuro na balgarskite avtomobilni zastrahovateli*), sud po službenoj dužnosti osigurava poštovanje pravila o mjesnoj nadležnosti do završetka prve sudske rasprave
- rok u kojem tužitelj može povući tužbeni zahtjev bez pristanka tuženika – do završetka prve sudske rasprave (članak 232. Zakona o parničnom postupku)
- rok u kojem stranka može podnijeti incidentalni zahtjev – na prvoj raspravi za tužitelja i u roku u kojem se tuženik mora očitovati na tužbeni zahtjev (članak 212. Zakona o parničnom postupku)
- rok za osporavanje istinitosti dokumenta – najkasnije u trenutku očitovanja na tužbu koja je dostavljena tuženiku, a ako je predmetnoj tužbi priložen tužbeni zahtjev, tuženik bi je trebao osporiti u pisanom obliku (članak 193. Zakona o parničnom postupku)
- rok za podnošenje prigovora na platni nalog – razdoblje od dva tjedna od dostave naloga (članak 414. Zakona o parničnom postupku)
- rok za podnošenje žalbe koja se odnosi na odbijanje izdavanja platnog naloga – razdoblje od jednog tjedna od dostave obavijesti podnositelju zahtjeva (članak 413. Zakona o parničnom postupku)
- rok za podnošenje žalbe koja se odnosi na izdavanje naloga za izvršenje – razdoblje od dva tjedna koje počinje teći od dostave naloga podnositelju zahtjeva odnosno od dostave zahtjeva za dobrovoljno izvršenje obveze dužniku (članak 407. Zakona o parničnom postupku)
- rok za dobrovoljno izvršenje obveze dužnika u postupku izvršenja – razdoblje od dva tjedna od trenutka kada je sudski izvršitelj dostavio zahtjev (članak 428. Zakona o parničnom postupku)

- rok za podnošenje žalbe u pogledu djelovanja sudskog izvršitelja – razdoblje od jednog tjedna od poduzimanja radnje ako je stranka prisustvovala predmetnoj radnji ili ako joj je uredno uručen sudski poziv, a u drugim slučajevima – od datuma obavijesti (članak 436. Zakona o parničnom postupku)
- rok za prijavu potraživanja u okviru postupka u slučaju nesolventnosti – jedan mjesec odnosno tri mjeseca od upisa odluke o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti u trgovački registar (članci 685. i 688. Zakona o trgovini)
- rok za primjenu plana oporavka – jedan mjesec od datuma unosa sudske odluke o odobravanju popisa prihvaćenih potraživanja u trgovački registar (članak 696. Zakona o trgovini)
- rok za podnošenje prigovora u pogledu popisa prihvaćenih potraživanja – razdoblje od sedam dana od upisa popisa u trgovački registar (članak 690. Zakona o trgovini)
- rok za dostavljanje prigovora u pogledu diobnog popisa koji je pripremio upravitelj u slučaju nesolventnosti – razdoblje od četrnaest dana od upisa u trgovački registar (članak 727. Zakona o trgovini)
- apsolutni rokovi za poduzimanje relevantnih postupovnih radnji uređeni su i drugim posebnim zakonima koje se ne može sveobuhvatno popisati: Zakonom o trgovini u pogledu postupka stabilizacije trgovaca, Zakonom o nesolventnosti banaka, Zakonom o osiguranju (*Kodeks za zastrahovanje*) itd.

Rokovi koje je odredio sud obuhvaćaju:

- rok za prikupljanje dokaza (članak 157. Zakona o parničnom postupku)
- rok za plaćanje pologa za troškove prikupljanja dokaza (pozivanje svjedoka, plaćanje nagrade za vještake itd.) – članak 160. Zakona o parničnom postupku)
- rok za otklanjanje nepravilnosti u okviru postupovne radnje koju je poduzela stranka (članak 101. Zakona o parničnom postupku)
- rok za podnošenje tužbenog zahtjeva – obično dulji od tjedan dana.

Rokovi se isto tako dijele u dvije vrste ovisno o tomu može li ih sud produljiti ili ta mogućnost ne postoji. Svi rokovi koje utvrđuje sud mogu se produljiti. Rokovi za podnošenje žalbi i zahtjeva za poništenje izvršive presude ne mogu se produljiti: članak 63. stavak 3. Zakona o parničnom postupku.

2 Popis različitih dana koji su u skladu s Uredbom (EEZ, Euratom) br. 1182/71 od 3. lipnja 1971. predviđeni kao neradni dani.

Državni su praznici sljedeći:

1. siječnja – Nova godina
3. ožujka – Dan oslobođenja – nacionalni praznik
1. svibnja – Međunarodni praznik rada
6. svibnja – Dan svetog Jurja, Dan hrabrosti i bugarske vojske
24. svibnja – Dan bugarskog obrazovanja i kulture te slavenske književnosti
6. rujna – Dan ujedinjenja
22. rujna – Dan neovisnosti
1. studenoga – Dan narodnih prosvjetitelja: neradni dan za sve obrazovne ustanove, radni dan za sve druge pravne osobe
24. prosinca – Badnjak, 25. i 26. prosinca – Božić

Veliki petak, Velika subota i Uskrs – dva dana (nedjelja i ponedjeljak), čiji se datum određuje za predmetnu godinu.

Vijeće ministara može isto tako jednokratno proglasiti druge dane državnim praznicima, danima posvećenima slavljenju određenih zanimanja te neradnim danima tijekom predmetne godine.

3 Koja se opća pravila primjenjuju na vremenska ograničenja za različite građanske postupke?

Opća pravila o rokovima za poduzimanje postupovnih radnji stranaka te suda u okviru postupaka u pogledu potraživanja i postupaka izvršenja propisana su Zakonom o parničnom postupku. U nekoliko posebnih zakona isto se tako utvrđuju apsolutni rokovi za izvršenje postupovnih prava, na primjer u članku 74. Zakona o trgovini, članku 19. i članku 25. Zakona o trgovačkom registru i registru neprofitnih pravnih osoba (*Zakon za trgovskiya registar i registara na juridicheskite litsa s nestopanska tsel*) itd. Općenite informacije o općim pravilima utvrđenima u poglavlju 7. Zakona o parničnom postupku, „Rokovi i ponovno utvrđivanje rokova” navedene su u odgovorima na pitanja 4., 5. i 6.

Opća pravila o rokovima zastare utvrđena su u članku 110. i dalje Zakona o obvezama i ugovorima. Vidjeti točku 1.

Opća pravila o rokovima za ispunjenje obveza koje proizlaze iz obveznih odnosa utvrđena su u člancima od 69. do 72. Zakona o obvezama i ugovorima.

Ako postoje preduvjeti definirani u postupovnom pravu (članci 61., 229. i 432. Zakona o parničnom postupku), utvrđeni postupovni rokovi prestaju teći, a u tom slučaju taj prestanak nastupa od događaja zbog kojeg je obustavljen postupak. Postupak se obustavlja ako se pojavi prepreka njegovu nastavku te dok se ne ukloni ta prepreka, nije dopušteno poduzimanje postupovnih radnji, osim radnje osiguranja tužbe. Nakon uklanjanja prepreke (npr. smrt stranke, potreba za uspostavljanjem skrbništva, postojanje glavnog postupka itd.) postupak se može nastaviti, pri čemu sve mjere poduzete prije zaustavljanja ostaju valjane.

U posebnim zakonima utvrđeni su drugi rokovi koji su kraći od standardnog roka zastare.

4 Ako je akt ili formalnost potrebno provesti unutar danog razdoblja, kada treba započeti?

Trenutak u kojem rok za poduzimanje određene postupovne radnje počinje teći obično je datum na koji je stranka obaviještena da tu radnju mora poduzeti ili odgovarajuće obaviještena o aktu suda protiv kojeg je moguće podnijeti prigovor:

- rok za otklanjanje nepravilnosti u tužbenom zahtjevu počinje teći od datuma dostave uputa suda stranci
- rok u kojem tuženik može dostaviti pisano očitovanje na tužbeni zahtjev počinje teći od trenutka u kojem je on zaprimio primjerak tužbenog zahtjeva i dokaza na kojima se on temelji, a u obavijesti koju sud prilaže primjerku tužbenog zahtjeva mora biti naveden rok za očitovanje i posljedice ako se taj rok ne ispoštuje
- rok za podnošenje žalbe protiv presude počinje teći od njezine dostave stranci
- rok za podnošenje žalbe protiv presude donesene u predmetu koji se razmatrao u okviru „skraćenog postupka” (dio treći, poglavlje 25. Zakona o parničnom postupku) počinje teći od datuma na koji je sud izjavio da će objaviti svoju odluku
- rok za podnošenje žalbe protiv presuda počinje teći od njihova dostavljanja stranci, a ako su te presude donesene na sudskoj raspravi kojoj je stranka prisustvovala, rok počinje teći od datuma sudske rasprave
- žalba u pogledu djelovanja sudskog izvršitelja podnosi se u roku od jednog tjedna od poduzimanja radnje ako je stranka prisustvovala predmetnoj radnji ili ako joj je uredno uručen sudski poziv, a u drugim slučajevima – od datuma obavijesti
- rokovi u okviru postupka u slučaju nesolventnosti počinju teći od upisa relevantne radnje upravitelja u slučaju nesolventnosti (na primjer, sastavljanje popisa vjerovnika s prihvaćenim potraživanjima) ili akta suda u trgovački registar.

Postoje i rokovi koji počinju teći u trenutku pokretanja postupaka u pogledu potraživanja, s obzirom na to da je zakonom propisano samo konačno vrijeme trajanja njihove provedbe.

Na primjer:

- Tužitelj može promijeniti temelj ili prijedlog svojeg zahtjeva ili povući zahtjev bez pristanka tuženika dok

traje prva rasprava u predmetu.

- Svaki sljednik u postupku podjele može, dok traje prva rasprava, pisanim zahtjevom zatražiti da mu se kao subjektu u podjeli dodijeli dodatna imovina itd.

5 Može li na početno vrijeme utjecati ili ga izmijeniti način prijenosa ili dostava dokumenata (osobna dostava putem sudskog službenika ili dostava poštom)?

Rok počinje teći od trenutka obavješćivanja stranke. Vrijeme pravilne dostave obavijesti stranci određuje se na različite načine, ovisno o načinu obavješćivanja. U poglavlju VI. („Obavijesti i sudski pozivi“) Zakona o parničnom postupku utvrđena su pravila o načinu dostave obavijesti i sudskih poziva strankama te u kojem se trenutku smatra da je dostava obavijesti pravilno obavljena.

Ako se obavijest dostavlja osobno primatelju ili njegovu zastupniku odnosno drugoj osobi koja živi ili radi na predmetnoj adresi, u sudskom pozivu mora se navesti datum na koji je dotična osoba primila obavijest, bez obzira na to je li joj obavijest dostavio djelatnik suda ili pošte. Rokovi za poduzimanje relevantne postupovne radnje počinju teći od tog datuma.

Obavijesti se mogu dostaviti i na adresu e-pošte koju je navela stranka. Obavijesti se smatraju dostavljenima nakon njihova unosa u za to određeni informacijski sustav.

Ako postoje pravni preduvjeti (na primjer, ako je stranka promijenila adresu koju je navela za predmet, a da o tomu nije obavijestila sud), sud može naložiti dostavu obavijesti na način da je priloži spisu predmeta i u tom slučaju rok počinje teći od datuma njezina prilaganja spisu. Riječ je o zamjenskoj dostavi, koja se upotrebljava ako se ne poštuje određena nametnuta postupovna obveza.

Ako tuženika nije moguće pronaći na njegovoj stalnoj adresi te se na toj adresi ne nalazi osoba koja bi mogla primiti obavijest, dostavljač na vratima ili u poštanskom sandučiću mora ostaviti obavijest u kojoj se navodi da se dokumenti nalaze u uredu suda i da ih je moguće preuzeti u roku od dva tjedna od datuma obavijesti. U tom slučaju, ako ih tuženik ne preuzme, smatra se da su obavijest i predmetni dokumenti dostavljeni na datum isteka roka za njihovo preuzimanje.

Zamjenska dostava u toj situaciji proizlazi iz činjenice da fizička osoba nije ispunila svoju upravnu obvezu prijave stalne i trenutačne adrese na kojoj je se može pronaći.

Obavijesti se dostavljaju trgovcima i pravnim osobama upisanim u odgovarajući registar na posljednju adresu navedenu u registru. Ako na toj adresi ne posluje ured i nema trgovačkih oznaka, odnosno postoje razlozi za pretpostavku da je osoba napustila tu adresu, sve se obavijesti ulažu u spis predmeta i smatra se da su propisno dostavljene: članak 50. stavak 2. Zakona o parničnom postupku.

Ako je trgovac prisutan na adresi navedenoj u registru, ali dostavljač ne može pristupiti uredu ili osoba nije voljna primiti obavijest, dostavljač ostavlja obavijest o dostavi i, ako primatelj ne preuzme dokumente u roku od dva tjedna od ostavljanja obavijesti, smatra se da su oni dostavljeni na datum isteka tog roka (zamjenska dostava).

6 Ako vrijeme počne teći uslijed nekog događaja, uzima li se dan kada se taj događaj dogodio u obzir pri izračunu vremenskog razdoblja?

Rok se izražava u godinama, tjednima i danima. Rok izražen u danima izračunava se od dana nakon dana na koji počinje teći predmetno razdoblje i istječe na kraju zadnjeg dana. Na primjer, ako se stranci naloži otklanjanje nepravilnosti u okviru radnje u roku od sedam dana, a obavijest o tomu dostavljena joj je 1. lipnja, to je datum na koji počinje teći rok, ali računanje započinje sljedećeg kalendarskog dana, 2. lipnja, i rok istječe 8. lipnja.

7 Ako se vremensko ograničenje iskazuje u danima, odnosi li se navedeni broj dana na kalendarske ili radne dane?

Rokovi se izražavaju u kalendarskim danima. Međutim, ako rok istječe na neradni dan (vikend ili praznik), smatra

se da istječe na prvi radni dan nakon tog neradnog dana.

8 Kada se takvo razdoblje izražava u tjednima, mjesecima ili godinama?

Rok koji se izražava u tjednima istječe na određeni dan posljednjeg tjedna. Na primjer, ako se stranci naloži otklanjanje nepravilnosti u tužbenom zahtjevu u roku od tjedan dana, a obavijest o tomu dostavljena joj je u petak, razdoblje će isteći u petak sljedećeg tjedna.

Rok koji se izražava u mjesecima istječe na određeni datum posljednjeg mjeseca, a ako za posljednji mjesec nema takav datum, razdoblje istječe posljednjeg dana tog mjeseca.

Rok koji se izražava u godinama istječe na predmetni datum posljednje godine, a ako taj mjesec posljednje godine nema takav datum, razdoblje istječe posljednjeg dana tog mjeseca.

9 Kada rok ističe ako je izražen u tjednima, mjesecima ili godinama?

Vidjeti odgovor na 8. pitanje.

10 Ako rok istječe u subotu, nedjelju, na državni praznik ili neradni dan, produljuje li se do prvog sljedećeg radnog dana?

Ako je posljednji dan razdoblja neradni dan, rok uvijek istječe na prvi sljedeći radni dan.

11 Produljuju li se rokovi u određenim okolnostima? Pod kojim je uvjetima moguće iskoristiti takvo produljenje?

Sud ne može produljiti rokove za podnošenje žalbe protiv presuda i naloga te za podnošenje zahtjeva za poništenje izvršene odluke, kao ni rok za podnošenje prigovora na platni nalog.

Sud može produljiti rokove za sve ostale zakonske i sudske rokove na zahtjev stranke koji je podnesen prije isteka roka, ako za to postoje dobri razlozi (članak 63. Zakona o parničnom postupku). Novoodređeni rok ne smije biti kraći od početnog roka. Produljeni rok teče od isteka početnog roka. Presuda kojom se produljuje rok (i presuda kojom se to produljenje odbija) ne dostavlja se stranci te bi ona stoga trebala aktivno pratiti aktivnosti suda.

12 Koje je vremensko ograničenje za žalbe?

Zakonom o parničnom postupku propisana su opća pravila za podnošenje žalbi protiv presuda i naloga u svim građanskim i trgovačkim stvarima na način da se njime osigurava:

- razdoblje od dva tjedna za podnošenje žalbe protiv presude koju je donio sud, koje počinje teći od dostave presude stranci
- razdoblje od jednog mjeseca za podnošenje kasacijske žalbe protiv presude koju je donio sud, koje počinje teći od dostave presude stranci
- razdoblje od jednog tjedna za podnošenje žalbi protiv presuda koje je donio sud, koje počinje teći od njihove dostave stranci, a ako su te presude donesene na sudskoj raspravi kojoj je stranka prisustvovala, razdoblje počinje teći od datuma rasprave.

Sve su iznimke od tih općih pravila detaljno propisane zakonom i temelje se na posebnim obilježjima predmetnog postupka. Takve su iznimke propisane za:

- odluke o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti, protiv kojih je žalbu moguće podnijeti u roku od sedam dana od njihova upisa u trgovački registar
- odluke kojima se odbija zahtjev za pokretanje postupka u slučaju nesolventnosti, protiv kojih je žalbu moguće podnijeti u roku od sedam dana od datuma obavijesti u skladu s Zakonom o parničnom postupku
- odluku u postupku podjele koju sud donose u pogledu potraživanja stranaka u postupku podjele računa, odluku o javnoj prodaji nedjeljive nekretnine, odluku o dodjeli nedjeljive nekretnine jednoj od stranaka u

postupku podjele te odluke o objavi završnog zapisnika o podjeli, protiv kojih je moguće podnijeti zajedničku žalbu u roku za podnošenje žalbe protiv posljednje odluke

- odluku zbog ogluhe protiv koje nije moguće podnijeti žalbu, ali u roku od mjesec dana od njezine dostave stranka na koju se ta odluka odnosi može od žalbenog suda zatražiti poništenje odluke ako nije u stanju sudjelovati u predmetu
- odluku o sporazumnom razvodu, protiv koje nije moguće podnijeti žalbu
- druge posebne situacije kojima se uređuju rokovi za podnošenje žalbe protiv presude: na primjer, žalba protiv odluke o registraciji političke stranke moguća je u roku od sedam dana.

13 Mogu li sudovi promijeniti vremenska ograničenja, posebice ona za dolazak na sud, ili pak utvrditi određeni datum za to?

Ne postoji odredba kojom se sudu omogućuje skraćivanje rokova koje je sam odredio ili koji su propisani zakonom, već samo odredba kojom mu se omogućuje produljenje roka na zahtjev stranaka. Sud ne može produljiti rokove za podnošenje žalbe protiv presuda i naloga te za podnošenje zahtjeva za poništenje izvršene odluke, kao ni rok za podnošenje prigovora na platni nalog.

Međutim, nema prepreke da sud po službenoj dužnosti ili na zahtjev jedne od stranaka promijeni datum rasprave, odnosno da je zakaže za raniji ili kasniji datum ako je to nužno zbog relevantnih okolnosti. Međutim, u takvim bi slučajevima sud trebao obavijestiti stranke o novom datumu te bi se ta obavijest trebala dostaviti najkasnije u roku od jednog tjedna prije datuma rasprave.

14 Gubi li stranka, koja boravi u mjestu u kojemu joj se odobrilo produljenje roka, tu prednost ako ju se o radnji koju može poduzeti obavijesti u mjestu u kojem osobe sa stalnim boravištem ne mogu iskoristiti tu pogodnost?

Postupovna pravila Zakona o parničnom postupku, uključujući ona koja se odnose na produljenje roka, primjenjuju se na sve sudionike u postupku, bez obzira na njihovo boravište.

15 Koje su posljedice nepridržavanja rokova?

Opće je načelo da sud u obzir ne uzima postupovne radnje poduzete nakon isteka roka. Nadalje, u Zakonu o parničnom postupku izričito je navedeno da, ako se nedostaci u tužbenom zahtjevu pravodobno ne otklone, on se odbija; ako se žalba, zahtjev za poništenje ili prigovor na nalog za izvršenje podnesu nakon isteka roka, oni se odbijaju kao zakašnjeni; ako stranka pravodobno ne podnese njoj dostupne dokaze, oni neće biti prihvaćeni u okviru predmeta, osim ako je do propusta došlo zbog posebnih nepredviđenih okolnosti. Nepoštovanjem postupovnih rokova onemogućuje se ostvarivanje prava zbog kojih su utvrđeni ti rokovi.

16 Ako rok istekne, koji su pravni lijekovi dostupni osobama koje su propustile rokove, odnosno strankama koje su odsutne?

Stranka koja nije poštovala rok propisan zakonom ili rok koji je odredio sud može zatražiti njegovu ponovnu uspostavu ako dokaže da rok nije poštovala zbog posebnih nepredviđenih okolnosti koje nije bila u mogućnosti prevladati. Ponovna uspostava roka nije dopuštena ako postoji mogućnost produljenja roka kako bi se poduzela postupovna radnja.

Zahtjev za ponovnu uspostavu roka potrebno je podnijeti u roku od jednog tjedna od obavijesti o nepoštovanju te se u njemu moraju navesti sve okolnosti na kojima je on utemeljen i svi dokazi o meritumu zahtjeva. Zahtjev je potrebno dostaviti sudu pred kojim se trebala provesti predmetna postupovna radnja. Uz zahtjev za ponovnu uspostavu roka dostavljaju se i dokumenti za koje se zahtijeva ponovna uspostava roka te ako se rok odnosi na plaćanje troškova, sud određuje novi rok za njihovo plaćanje.

Zahtjev se obvezno ispituje na javnoj raspravi. Ako se zahtjev odobri, vraćaju se izgubljena prava.

■ Posljednji put ažurirano: 02/03/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.